

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erasébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felvétel.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó lapfőigazgató:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 12 korona. — Félévre . . . 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként . . . 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként . . . 50 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 80 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Szerkesztői megjegyzések

Telek A. Sándor csecsemővédelmi cikkére.

(G.) „Egy pár szó az anya- és csecsemővédelem szervezéséhez“ ez a komoly cím volt a múlt heti vezércikkünk címe helyén s ami utána következett, az komolysággal és valóságos étellel teljes cikk volt. Meleg kézzorítást érdemel érte Telek A. Sándor, ez a szomorú szemű, autodidakta asztalos, akinek a gyalupad mellett meleg érzések ébrednek a lelkében s aki sokszor a fantasztias merészségével fogja meg az életnek érzékeny és fájdalmas kérdéseit.

A múlt héten az anya- és csecsemővédelem nehéz fajsúlyu problémáit vette lelkébe és tollára és elkesergett szomorú szívvel a magyar gyermekvédelem dudás világa fölött.

Nem volt a cikkben semmi, ami bánthatta volna akár a meglévő gyermekvédelmi intézményeink vezetőit, akár a most szervezés alatt álló anya- és csecsemővédelem tervekkel és lélekkel teljes intézőit, és mégis úgy érzem, hogy apológiát kell írnom e helyre még akkor is, ha teljes szívvel elismerem, hogy Telek A. Sándornak minden szavában benne él a sokszor szomorú igazság.

Az állami és társadalmi gyermekvédelem mai szervezete messze van a tökéletességtől. Messze van attól, hogy a gyermek ideális fogalma beteljesülést találjon s maguknak a gyermekvédelem vezetőinek érezni kell azt, hogy nem elég a gyermekéletet otthonokba beskatulyázni, vagy nevelőszülők ellenőrzés nélküli gondjaira bízni, nem elég az Abc-t beléjük önteni s a fizikai lét és gyarapodás lehetőségeit megadni, de szívvel és szeretettel kell körülölelni azt a kicsi lelket, amely inogva áll az életben s amely előtt annyi a lejtő s amelybe még oly kevés az önkarat és a lendületeket irányító energia. A háború társadalmi következményei rámutattak arra, hogy sok minden helytelen irányban élt eddig, a gyermekvédelmi rendszerük lehetetlenségeit szintén élénken megvilágították. Éreznie kell ezt mindenkinek és örömmel konstatálhatjuk, hogy látható jelei derengenek ennek az érzésnek. A gyermekvédelem nemes hivatását gyakorló vármegyéinkbeli „Fehér-Kereszt“ egyesület az idők

szavát érezte meg, mikor legutóbbi közgyűlésén „lehetetlen“ nek mondotta ki az eddigi tevékenységének fenntartását és mi, akik végighallgattuk az egyesület választmányi ülésén tartott magvas igazgató előterjesztést, úgy érezzük, hogy a háború parancsolta modernizálás felé tagál az egyesület szándéka, mikor az Országos Gyermekvédelmi Liga szárnyai alá bujva keres új erőt ahhoz a feladathoz, hogy a gondjaiba vett gyermekeket ne csak tartsa és nezdje, de a dolgozó emberi társadalom glédájába is beállítsa. Nem tagadja senki, hogy sok tekintetben panaszos lehet a gyermekek ellátása, de ezekre is megfelelt a közelmúlt közgyűlés. Napi 50 fillérért még „macskát“ sem lehet nevelni és nem gyermeket, az állam pedig ennyit fizet a gyermekek napi ellátásáért. A Fehér-Kereszt Egyesület anyagi ereje és vezetőségének czéltudatos munkája tette csak lehetővé azt, hogy ezen sanyaru ellátási díj daczára is a háborús viszonyokhoz képest normális étkezést tud adni neveltjeinek.

Ami pedig az anya- és csecsemővédelem szervezése érdekében tett megjegyzéseket illeti, Telek A. Sándor anynyira helyes hurokat pengetett meg, hogy ismerve a szervezés munkáját végző egyéniségnek intencióit, azt mondhatjuk, magát a szervezés program vázlatát adta. Tudvalevőleg a vármegye szociális érzésekben gazdag alispánja: dr. Fornet Gyula tartja kezében a szervezkedés szálaít és bámulatos energiával, a hozzáértőknek czélszerű bevonása mellett állítja össze azt a programot, amely nemsokára napfényre kerülhet s amelynek alapján egy szerves és értékes anya- és csecsemővédelmi tevékenység fog a vármegyében életre kelni. Nyugodtan láthatja az ő kezében a szervezést Telek A. Sándor, mert a munka alapját ő is az anya- védelem nagyszerűségében látja, a csecsemővédelmet ezzel és a meglévő gyermekvédelmi törekvésekkel harmonizálni akarja és sok pénzt akar teremteni arra a célra, amely oly szoros összefüggésben áll a nemzet egész jövőjével és a háború utáni emberi erópótlás és népvédelem céljaival.

Nincs felhatalmazásunk arra, hogy részleteit adjuk ennek a programnak és nem akarjuk azt a napvilágra kerülés előtt felesleges entuziazmussal üdvözölni. Nem akarunk cifra sallangokat rakni arra a nemes egyszerűséggel és lélekkel megrajzolt tervre, amelybe nemsokára beletekinthet e vármegye közönsége, de el kellett ezeket mondanunk, hogy a multkori cikkünk értéke emelkedjék, hogy az akció sikere éredjen, hogy ne támadjon semmiféle félreértés a körülötte lévő levegőben, de az emberi szívek melegségétől táplálva nőjön nagyra az a gyönyörű virág, amely nemes erőknél köszönheti életét!

A burgonya önkéntes felajánlása.

Nem lesz burgonyarekvirálás. — 697 waggont kell adnia Gömörnek. — A termés 10%-át veszik igénybe.

A múlt számunkban írtunk arról, hogy mily fejkvóta van érvényben a folyó évi burgonyatermés felhasználása tekintetében vármegyénkben.

A közlelmezési miniszter a burgonyaellátás terén a multban szerzett tapasztalatok és a kedvezőbb terméskilátásokra való tekintettel, az ideai termésévbén az ország burgonyatermelő gazdaközönségét a hatósági igénybevétellel járó zaklatásoktól lehetőleg megkímélendő, módot kíván nyújtani arra, hogy az országos közellátás céljaira szükséges burgonyamennyiség a burgonyatermelő vármegyékre kivett kontingens utján biztosíttassék.

Erre való tekintettel és mert a vásárlási engedélyekkel, azok tömeges összegyűjtésével és az ezek alapján beszerzett készleteknek rendeltetésellenes felhasználásával egyes ügynökök által üzött visszaéléseknek gátat kellett vetni — a folyó ellátási évbén a vásárlásnak az ország egész területén engedélyezve volt rendszerét megszüntette és a vásárlást csakis területi korlátozásokkal engedte meg.

Ezek a korlátozások, míg egyrészt biztosítják annak a lehetőségét, hogy a fogyasztók jogos szükségleteiket az alispán törvényhatóságában saját községüknek területén — a hatóságok megterhelése nélkül — közvetlen vásárlás utján szerezhessék be, másrészt — miután a készleteknek a helyi szükséglet elől való elvonását lehetlenné teszik — módot nyújtanak arra is, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői a feleslegeknek czéltudatos igénybevételével törvényhatóságuknak közvetlen vásárlással nem biztosított szükségletét első sorban saját készleteikkel fedezhessék.

Ezen intenczióból kiindulva készült el a burgonyatermés felhasználásáról szóló alispáni körrendelet, mely megállapítja, hogy az országos szükségletre kívánt 200 waggon burgonyán felül a vármegyei szükségletre 497 waggon

kell. Ezt a kettős kontingenst az egyes járárok és városok között osztotta meg az alispán és elrendelte, hogy addig, míg az biztosítva nincs, a burgonyavásárlási igazolványok ki nem adhatók. A jelzett kontingenst szeptember 15-ig kell elsősorban önkéntes felajánlás útján biztosítani, de ha ez nem megy, a várható termés 10 százaléka erejéig rekvirálni kell. Az önkéntes felajánlásnál 5 koronás prémiumot kapnak a gazdák. A vásárlások szeptember 15-ike után kezdődhetnek meg és október 15-ike után vásárlási igazolványt nem szabad kiállítani.

Egyben összeíratta az alispán az ellátatlanokat is.

A miniszter közvetlenül látja el a Rimamurány munkáit, a rimaszombati és rozsnói tisztviselői beszerzési csoportokat, az alispán pedig 31 vállalatot illetve intézményt.

Hadikiállítás.

A dicsőégteljes szabadságharcz vörössipkás félisteneinek méltó utódai, a magyar királyi honvédség az immár ötödik esztendeje dúló világháboruban, annak minden testet élő, lelket győtrő viszontagságai között, a hon védelmében mindenütt és minden alkalommal vitézül állotta meg helyét s szerzett becsületet a „honvéd” névnek. Valósággal fogalommal vált már ez elnevezés s a magyar dicsőségről, honvéd vitézségről az egész világ beszél.

Ebben a szervezetben minden tekintetben méltó helyet foglal a m. kir. beszerzebányai 16-ik honvéddalozozred, a mi házierezdünk, melynek soraiban a gömöri fiúk, a mi fiaink küzdenek hősi bátorsággal, vitéz lelkesedéssel.

Ez a vitézi tettekben, hősekben, félistenekben oly gazdag honvéddalozozred bőven kivette részét a háborúból, annak minden szenvedéséből. Ott volt Tomasownál, Krakó, Limanovánál, ott Gorliczénél, honnét az Arz hadtestben diadalról diadalra haladva tette meg a hirtelen 500 kilométeres előnyomulást útját Breszt-litovszkig, hová elsőnek vonult be s vetette meg lábát az elsőrendű orosz erődben. Részt vett Erdély felszabadításában, a románok kivételében s most ott küzd az olasz harcztéren lankadatlan kitartással, törhetetlen bizakodással az igaz ügy végső győzelmében, diadalmos sikerében.

És míg az ezred a harcztéren küzd, míg fiaink halált megvető bátorsággal néznek farkasszemmel az ellenséggel s pusztítják annak sűrű sorait, míg a hősek temetőjében a fekerestek még mindig folyton szaporodnak, a mezők virágai, a havasok gyopírai embervérrel táplálkoznak, azzal öntöztetnek, — addig az ezred parancsnoksága, a történelmi osztály útján gondoskodik arról s minden lehetőt megtesz arra nézve, hogy azoknak hozzátartozói, kik hősi halált haltak, anyagiakban lehetőleg ne szűkülődjenek, a hősek özvegyei, apátlan árvái a koldusbot szégyenétől megkíméltesenek.

E czélból — a többek között — a történelmi osztály által, a Gömör, Nógrád és Zólyom vármegye fiaiból alakult ezred dicsőséges harczeit megörökítő emléktárgyakból hadikiállítást rendeztet és ezen kiállítás Zólyom és Nógrád vármegyékben minden tekintetben fényes sikerrel, már meg is tartatott.

A múlt hét folyamán, — mint lapunkban már jeleztük — a 16-ik honvéddalozozred hadikiállításának előkészítési munkálatai Rimaszombatban is megkezdődtek s így vármegyénk közönségének is alkalma lesz, a jótékonyság oltárán áldozva, a minden tekintetben érdekes kiállítást megtekinteni.

A kiállítás a Ferenczy-utcai főgimnáziumban, mint az adott viszonyok között erre legalkalmasabb helyen nyert elhelyezést és ünnepélyesen folyó hónap (szeptember) 8-án nyílik meg s előreláthatólag egy hétig tart.

Az anyagot, mit e kiállítás felőlel, alkalmunk lévén megtekinteni, arról a legnagyobb elragadtatás hangján szólhatunk s meg kell állapítanunk, hogy e kis muzeum, ez a nagyszerűen összeválogatott festményekből, rajzok és szobrokból, harcztéri emléktárgyakból, a bakaművészetet bemutató harcztéren készült emlékek és dísz tárgyakból s a meghódított területekről származó kézimunkákból és egyéb tárgyakból, valamint körülbelül 500 darab fényképből álló

kiállítás a vitéz 16-os honvéddalozozred háborus multját, a földteket lángbaborító, immár az ötödik évbe nyuló nagy háboruban, e világtragédiában játszott szerepét hűen tükrözi vissza.

A kiállítás ismertetésével foglalkozva, leghelyesebbnek véljük a katalógus előszavából idézni a következőket:

„A háboru rányomta bélyegét minden arcra és minden tetre és ezen jeleket elhoztuk ide, hogy lássa mindenki, mily eszközökkel küzdött, vértett, élt és halt a magyar honvéd. Festőink megörökítették ezredünk dicsőséges csatáit, képét; behatoltak az emberi lelkekbe, hogy megrögzítsék a katonát, mint embert, lerajzolták mozdulataikat és papírra vették gondolkozásuk mikéntjét. Talán az utóbbi tárgy képek a legértékesebbek, mert a háborut jobban szemléltetik minden nagy, kiabáló csataképnél, hiszen ez a háboru egyéni, lelki momentumok összetétele, az erkölcsi erő nagysága, a fegyelmesség és önfegyelmesség foka adja meg a csaták karakterét, mert a gép bármily dokumentálón is áll az emberek fölött, csak holt eszköz, ha hiányzik az ember erkölcsi ereje mögötte.

Fényképeink a nézőt megsétáltatják a multban, viszik oly sok mozgalmas helyre, melyek örökké emlékeztetnek maradtak és amelyek nemzetünk történetében fognak helyet foglalni.

Ime, eljöttünk azon stációkra, ahonnét elindultunk négy éves kálváriás utunkra, elhoztuk magunkat e háborus kiállítás keretében, igenis magunkat s a magunk apró cseprő dolgait, ha csak képekben is, ha csak fényképekben is, ha csak haditroféákban és tárgyakban is, de ez a kis muzeum, ez a hadikiállítás hű visszhangja háborus életünk minden momentumának és ha nem is minden festmény művészi színvonala, de a katonát, annak ügyességét, törekvésőt akartuk megismertetni.

Eljötték hát a gömöri stációra is s most itt a helye és ideje, hogy Gömörvármegye közönségének ismert áldozatkészége megnyilatkozzék. Hirtelen volt ebben mindig Gömör, most nem maradhat el. Nem, éppen mostan nem, mikor hősi halált halt fia, özvegyei és árvái segélyezésének ügyéről esik szó.

A 16-ik honvéddalozozred 35 százaléka gömöri fiukból áll s ezt véve alapul, az esetek arányszámát is így kell megállapítanunk. Sok hát a mi kenyérkereső nélkül maradt özvegyünk, apjukat hiába váró árváink száma, a kikről gondoskodni emberbaráti és hazafias, szent kötelességünk.

A Rima, Sajó- és Garam mentén, völgyekben és hegyeken, cserépzseindelyes kőházakban, zsúpfedeles fakunyhókban, ott sötétlik a bánat és fájdalom s a nemrég még boldog családi fészkekben mélységes gyász ütött tanyát. A fájdalmat enyhíteni, a könnyeket felszárítani az itthonmaradottak kötelessége.

A hívó szózat fel kell, hogy rázza lelkünket s jótékonyságra szánt filléreinket oda kell, hogy adjuk azok segélyezésére, kiknek hozzá tartozója meghalt a hazáért.

A Szepes — gömöri vasut.

Betlér — Igló — Lőcse — Késmárk — Szepesbélán át Novytagra.

Aug. hó 19-én Szepesbélán megyénket érintő fontos közlekedési kérdésben értekezlet volt, melyen dr. *Máriássy* Tibor báró szepesi főispán elnöklése alatt Lőcséről dr. Fried Mór és Georgevics Mihály főmérnök, Iglóról dr. Forberger Béla (Barlangliget képviselőjében is) és Koromzay György, Késmárkról dr. Mattyasovszky Elemér főügyész, dr. Kéler Tibor országgyűlési képviselő és Wein Károly gyáros, Leibicrl Weisz Károly főjegyző és Kübecher Albert főesperes, Szepesbéláról Ludvig János polgármester és Harsányi Aurél főjegyző-helyettes, a késmárk — szepesbélai vasut r.-t. részéről báró dr. Lers Vilmos, Mayer Armin igazgatósági, Teltsch Kornél, Roth Frigyes felügyelő bizottsági tagok, a késmárki főszolgabíró részéről dr. Engelmeyer Ödön főszolgabíró és Chamilla Arnold körjegyző, Hohenlohe herceg képviselőjében dr. Szántó Márk, a Glesinger I. Ph. cég képviselőjében Lichtenstein Samu igazgató és Wiener Emil vettek részt.

Dr. Fried Mór tájékoztató előadása nyomán az értekezlet az érdekeltek egyesülését mondta ki, akiknek feladata lesz Gömörnek Galicziával való vasuti összeköttetését a Betlér, Igló, Lőcse, Késmárk, Szepesbela, országhatár és Nowtarg vonalon megteremteni.

Miután az elnök az eddig folytatott tárgyalások eredményét összefoglalta, egyuttal megállapította, hogy az érdekeltek a Betlér — Novytagi vasutat egységes vonallá akarják kiépíteni és ezzel kapcsolatban örvendetes tudomásul szolgált, hogy Szepesbela városa, a Késmárk — szepesbélai vasut r.-t., Hohenlohe herceg és Glesinger I. Ph. cég a vasut kiépítését a maguk részéről szükségesnek tartják.

Az öt érdekelt város polgármestereiből szűkebb bizottság alakult, melynek feladata a hozott határozatok keresztülvitele és a vállalkozást érintő szükséges lépések megtevése lesz.

A Szepesbela és az ország határa közti vonal előmunkálati engedélyének megszerzésével az értekezlet Szepesbela városát bizta meg, az ország határa és a Novytag közti vonal érdekeltségének létrehozásával pedig dr. Kéler Tibor és dr. Szántó Márk ügyvédek bizta meg.

Miután még elhatározták, hogy a Szepesbela — Novytag közti vonalra vonatkozó technikai előmunkálatokat Hohenlohe hercegtől megszerzik és a Lőcse — Igló, valamint Késmárk — Szepesbela közti vasutak szükségesnek mutató egyesülése iránt a kellő lépéseket megteszik, az értekezlet véget ért.

A szepes — gömöri vasutnak ez a kezdeményezés érdekeltsége gazdasági és közlekedési szempontból jelentős tervet jelöl meg vármegyénk nézve is és a vármegye beléjébe befutó s Bánrévéről kiinduló vonalnak az országos vasuti és közlekedési hálózatba való helyes bekapcsolását jelenti.

Fórum.

Levél a Szerkesztőhöz.

„Igen tisztelt Szerkesztő Uram!

Kedves szülővárosom utcáit jártuk egy jó barátommal. A Tisza fűzfákkal árnyékoló partjáról kerestem fel. Illendően tartottam szülővárosom nevezetességeivel eldicsekedni. A szép Széchenyi-kert árnyékos fái alól Tompa Mihály szülőházához zárandokoltunk. Elgondolkoztunk a Gömörvármegyei Muzeumhoz menőben a kis ház nagy fián. A Tompa téren megálltunk. Tompa Mihály érzébe öntött alakja a kis park közepén komoly egyszerűségben pompázott.

— Tompa Mihály! — így kiáltott fel jó barátom elragadtatva.

— Az! A hanvai költő pap, — mondtam.

— Kérlek mi az a mellén? — érdeklődött jóbarátom.

— Az? . . . Az? . . . — kérdeztem tétovázva s a Tompa Mihály szobrát jobban megnéztem.

— No igen! Talán valami érdemrend! — szólalt meg a barátom.

Néztem, néztem a Tompa Mihály szobrát és kénytelen voltam letagadni a jóbarátom állítását, ki rövidlátó lévén, nem vette észre a pia frust . . . de legyen szives kedves szerkesztő uram, adjon kölcsön egy szivacsot a városi hajdunak — vizet ad hozzá a város, — hadd törölje le Tompa Mihály melléről az illetéktelenül oda helyezett foltokat.

Elvégre Tompa Mihály elég nagy költő volt ahhoz, hogy . . . ne a madarak dekorálják.

Szives üdvözléssel: *Borsovai*.

Piszkosak az utcák. Ehhez már nagyon hozzászoktattak bennünket s úgy érezzük, hogy ezzel senkinek sem mondtunk újat. Az utcászűrés nálunk teljesen ismeretlen fogalom s jó, bőséges nyári eső után a piszoknak és rothadásnak minden büze benne van abban a levegőben, melyet mindnyájunknak szívni kell. Szomorú, hogy ezen kulturálatlan állapothoz annyira hozzászoktak az emberek, hogy egyetlen városatyja sem emeli fel illetékes helyen szavát a város utcáinak tisztasága érdekében.

Aki fürdeni akar, menjen Micolczra. Csak ezt a tanácsot adhatjuk, mert a rimaszombati gőzfürdő szénbány miatt állandóan be van zárva, a városkerti fürdőnek ne-

vezett primitívság pedig a kényelemnek és tisztaságnak legelőnyösebb következményeitől is megszűnik. S nem gondolja-e a városi közegészségügyi hatóság, hogy ehhez a kérdéshez neki is van valamelyes köze s hogy nem válik Rimaszombat díszére az, hogy Miskolcra járnak fürödni az emberek.

Adakozunk az elaggott s önhibájokon kívül munkaképtelenné vált iparosok, kisheresédlők és hivatalnokok részére alakított „nyugdíjgyűjtő” javára!

Hírek a gömöri közéletmezés és közellátás világából.

Jutalmat kapnak a jegyzők a burgonyarekvirálásért. Az alispán rendeletet intézett a főszolgabírákhoz, melyben felhívta őket, hogy az elmúlt évben a burgonyarekvirálás körüli különösen buzgó tevékenységet kifejtett jegyzők névsorát megjutalmazás végett terjeszték be hozzá.

A káposztaszükséglet biztosítása. Hétfőn Gömör, Nógrád és Hont vármegyék közéletmezési előadói Nagy Ferenc közéletmezési államtitkárnál voltak a téli káposztaszükséglet biztosítása tárgyában. Az államtitkárral folytatott tárgyalás eredményeképpen a káposztarekvirálás elrendelése nem várható, de a szabad forgalmat bizonyos intézkedések korlátozni fogják. Gömörvármegye képviselőjében Gál István vm. aljegyző vett részt ezen tárgyaláson.

A szappangyárosok és szappanpótló anyagokat gyártó üzemek ellenőrzése. A szappanhiány megszüntetése érdekében feltétlenül szükséges, hogy a rendőrhatalóságok a szappan és szappanpótló anyagokat gyártó üzemeket a legszigorúbb hatósági felügyelet alá vegyék, miután tömegesen észlelhető, — bár a szappan ellátás hiányos voltát tömegesen panaszzalják — hogy a zugügynökök a maximális árak tiszterezésének túllépésével úgy a magánosokat, mint a kereskedőket és szatócsokat szappannal, vagy szappanpótló anyagokkal el tudják látni, mely jelenségből tehát arra kell következtetni, hogy a szappan és szappanpótló anyagokat gyártó üzemek, kellőleg ellenőrizve nincsenek és gyártmányaikat zugügynökök közvetítésével kéz alatt árusítják túlhajtott árakon, melynek következtében a hatóságoknak semmi nem jut. Felhívta tehát az alispán a főszolgabírákat s városi rendőrkapitányokat, hogy hatóságuk területén az összes szappangyárosok és szappanpótló anyagokat gyártó üzemek a hatóság legszigorúbb felügyelete alá helyeztessenek s állandó hatósági ellenőrzés alatt álljanak, mert csakis így remélhető a már közegészségünket is veszélyeztető szappanhiány elkerülése.

Drágább lesz a tej. A közéletmezési miniszter szeptember hó elsejétől kezdve fel emelte a tej árát. A tej megdrágítása nyilván azért történik, hogy valamiképpen enyhüljön a tejihiány, mert az eddigi tapasztalat azt bizonyítja, hogy a termelők a régebbi ára mellett nem igen voltak hajlandók a nagyobb városokba, különösen Budapestre szállítani a tejet. A rendelet a kis- és nagyközségekre, törvényhatósági joggal felruházott városokra és Budapest székesfővárosra külön árakat állapít meg. A kis- és nagyközségekben a termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonyban, tehát a tej nagybani eladásánál literenként 1 korona 20 fillér, a tej legmagasabb ára, a fogyasztónak 1 korona 24 fillér. Rendezett tanácsu városban a tej nagybani ára 1 korona 24 fillér, a termelő és fogyasztók közötti viszonylatban házhoz szállítva 1 korona 28 fillér. A tejkereskedő és a fogyasztó közötti viszonylatban 1 korona 34 fillér. Törvényhatósági joggal felruházott városokban a tej nagybani ára 1 korona 28 fillér, a termelő és fogyasztó közötti viszonylatban 1 korona 32 fillér és a tejkereskedő, tejszövetkezet és a fogyasztók közötti viszonylatban 1 korona 30 fillér. Budapest a tej nagybani ára literenként 1 korona 30 fillér. A tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, tejgyűjtő állomás a fogyasztónak kannatejet zárt kannákban 1 korona 60 fillérért, kicsinyben nyílt edényből kimérve 1 korona 72 fillérért adhatja. A palacktejet literenként nagyban 1 korona 82 fillérért, kicsinyben 1 korona 90 fillérért szabad eladni.

Gabonavásárlási igazolványok az iparvállalatok munkásai részére. A közéletmezési miniszter újabb rendeletben intézkedett a gabonavásárlási igazolványoknak az iparvállalatok munkásai részére való kiadása tárgyában. A rendelet értelmében az iparvállalatok munkásai részére ez év szeptember 30 ig szóló időre csak a családfő részére lehet kiállítani vásárlási igazolványt. A család-tagjait a törvényhatóságok a többi ellátatlannal együtt látják el. A jelzett időn túl csakis a közéletmezési előjáróságok által vásárolhatnak az iparvállalatok is.

Nem maximálják a szőlőt. A Gyümölcsforgalmi Bizottság egyik legutóbbi ülésén vita tárgyát képezte a szőlő ármaximálásának kérdése. Számos felszólalás után az a vélemény alakult ki, hogy a szőlő árát nem lehet maximálni, miután a bor és must ára nincsen hatóságilag megállapítva. Ezen intézkedés eredményeképpen 10 korona egy kiló szőlő Rimaszombatban.

A gazdasági cselédség dohány-szükséglete. A pénzügyminiszter úgy intézkedett, hogy augusztus közepén további 138 millió csomag pipadohány álljon a gazdasági egyesületek és szövetkezetek útján a gazdasági cselédség és munkásság dohányszükségletének fedezésére. Ezt a dohánymennyiséget az Országos teljesen az első kiosztásról követett gyakorlat nyomán megállapított kulcs szerint osztja szét a gazdasági egyesületek útján, amelyek a rájuk eső részt lehetően a helyi szövetkezetek vagy egyéb gazdaszövetkezetek igénybevételével arányosan tartoznak az egyes gazdaságok közt felosztani annak cseléd és munkáslétszáma arányában.

A zsákok árának emelése. A közéletmezési miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a liszteszsákok árát tíz koronáról husz koronára, a korpászsákok árát nyolcz koronáról tizenhat koronára emelte föl darabonként. A zsákjavítás díja negyven fillér helyett legalább is egy korona lesz darabonként. A zsákköltségsőndíjat a liszteszsákoknál az első hatétre 250, a korpás zsákoknál 150 koronában állapította meg darabonként.

Zöldség- és gyümölcsárak. A hivatalos lap vasárnapi száma a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi intéző bizottság 96. számú hírdelményét közli, amely a zöldség-, főzélék- és gyümölcssterményekért szeptember 1-étől 15-ig, illetőleg a termelők által augusztus 30-ától szeptember 13-ig követelhető legmagasabb árról szól. Az árak (az első szám koronában a termelőnél, a második a nyakkereskedőnél, míg a harmadik fillérben a fogyasztónál) a következők: Kelkáposzta és fodorokel 60. 88. 112. fejeskáposzta és fodorokel 56. 82. 100. vöröskáposzta 80. 110. 130. kalszár letisztítva, csak a középső szivlevellel 60. 88. 112. sárgarépa: a) sötét-sárga színű fajták (karotta is) levél nélkül 70. 98. 116. b) halványszínű egyéb fajták, levél nélkül 60. 86. 104. petrezselyem: a) levél nélkül 80. 108. 126. b) kevés levéllel (szivlevellel) 70. 98. 116. pasztinák levél nélkül 70. 98. 116. leves zöldség vegyesen (sárgarépa és petrezselyem) kevés levéllel (szivlevellel) 1 köteg legalább 25 deka, —30. cizklarépa levél nélkül, suly szerint 56. 80. 90. májusi répa letisztítva 40. 55. 70. nagy barna nyári, fehér (sör) és feketeterék, nagyság szerint 100 darab 6—10. 8—10. 1 darab 10—14. torna suly szerint 170. 210. 250. fejes saláta 100 fej 8. 12. 1 fej 16. körtész- és fodorok (cukor) saláta suly szerint 40. 56. 70. laboda és sóska 40. 66. 80. zöld borsó: a) hüvelyes 110. 154. 184. b) hüvely nélküli szemes —. 360. 1 liter 220. zöldbab 140. 184. 216. vajbab, viaszbab 180. 230. 270. vöröshagyma (érett): a) makói és erturti fajta 95. 40. 123. 154. b) egyéb fajta 82. 70. 111. 142. (a vöröshagyma nyakkereskedői árában a zsák ára nincs benne, a zsák önköltségi ára a nyakkereskedői árhoz hozzászámítható.) Fokhagyma 270. 330. 380. e drb 18. zöld paprika: a) tölteni való 100 darab 7. 9. 1 darab 11. b) hegyes, erős 100 darab 150. 250. 1 darab 3. paradicsom suly szerint 50. 80. 100. ugorka: a) salátának való 50. 75. 90. b) kovászos és sós berakáshoz való 60. 85. 100. c) ecetbe való 80. 110. 130. fűzöttök 30. 50. 60. görögdinnye: a) fajdinnye 58. 78. 96. b) közönséges 40. 60. 74. sárga dinnye: a) faj-

dinnye (cantaloup, turkesztán fajták) 80. 108. 128. b) közönséges 48. 68. 84. csöves gyenge tengeri 100 darab 14. 18. 1 darab 22. őszi barack suly szerint: a) I-örendű fajbarack 240. 320. 380. b) II-örendű fajbarack és közönséges őszi barack 120. 180. 220. szilva: a) nyári (vörös- és egyéb) fajták 60. 96. 118. b) ringló-fajták 100. 144. 174. c) magbaváló (besztercezi és egyéb) fajták 80. 118. 142. málna, erdei és kerti 240. 320. 360. alma: a) nemes csemegefajták, hibátlan, válogatott I-ös osztályu nagyságú, kézzel szedett példányok (szakszerűen csomagolt áru) 280. 380. 420. b) nemes csemegefajták, egészséges II-ik osztályu nagyságú, kézzel szedett példányok (szakszerűen csomagolt áru) 200. 280. 320. c) közönséges (gazdasági) fajták, szokványú, kézzel szedett példányok 120. 150. 180. d) rázott, kevert alma 70. 96. 116. körte: a) nemes csemegefajták, hibátlan, válogatott I-ös osztályu nagyságú, kézzel szedett példányok (szakszerűen csomagolt áru) 300. 400. 450. b) nemes csemegefajták, egészséges II-ik osztályu nagyságú, kézzel szedett példányok (szakszerűen csomagolt áru) 200. 280. 320. c) közönséges fajták szokványú 120. 170. 200. dió: a) vidéken 350. 440. 520. b) Budapest-en 460. 550. dióbél (tisztá suly) 1880. 2000. 2150.

Szigorítják a gabonaátvételi eljárást.

Fischer Lajos báró, a felvidéki vármegyék közéletmezési kormánybiztosa, a törvényhatóság vezető tisztviselőjéhez a következő leiratot intézte: Tapasztalataim mellett jogosan attól lehet tartani, hogy azon cél, hogy a szükségletek fedezésére megkívánt gabonamennyiségek már most a gazdasági év elején teljes egészükben biztosíthatók is legyenek, nem lesz elérve, mely esetben a múlt évhez hasonlóan, a folytonosan megismételt rekvirációkkal járó óriási zaklatások fenyegeti úgy a gazdaközönséget, valamint az azok végrehajtásával megbízott hatóságokat is. Ennek megakadályozása érdekében tehát felkérem alispán urat, hogy a járási főszolgabírákat a következő teendőkre a legerélyesebben utasítani sziveskedjék.

1. Hogy az átvevő bizottságok működését a legsürgősebben mindenütt a helyszínen vizsgálják felül, ahol lelkiismeretlen mulasztás, vagy bűnös visszaélés jelenségeit tapasztalnak, ott legkérlelhetlenebb szigorral járjanak el, ott pedig, ahol tudatlanságot, vagy a végrehajtási utasításokban foglalt rendelkezéseknek téves, vagy helytelen magyarázatából eredő hiányokat észlelnének, az átvevő bizottságok tagjait, a szükséges utbaigazításokkal és felvilágosításokkal lássák el, esetleg intézkedjenek azonnal, hogy az alkalmatlan egyének más alkalmasabbakkal pótoltsanak.

2. Hogy a termelők által beadott cséplési bejelentési lapokat a helyszínen is felülvizsgálják és hogy a községekben megállapított terméssátlaggal arányban nem álló bejelentéseket a legszigorúbb vizsgálat tárgyává tegyék, a bejelentéseket a cséplőkönyv adataival hasonlítsák össze, kézzel, állati erővel csépltetők terméseredményének megállapításánál pedig a végrehajtási rendelet utasításaiban foglalt rendelkezések szerinti eljárásra utasítsák az átvevő bizottságokat.

3. Hogy a községben észlelt csempészetek megakadályozása érdekében a legszigorúbb ellenőrző szolgálatot szervezzék meg és mivel a csempészetek főleg az éj lepi alatt történnek, a csendőrséget a legsűrűbb éjjeli portyázásokra hívják fel, esetleg a soros éjjeli őrsök megszaporításával biztosítsák azt, hogy a csempészetek minden körülmények között megakadályoztassanak. A piaci kofák és idegen egyének, akik többnyire csempészet céljából jelennek meg a községekben, a legfokozottabb figyelemmel kísérendők.

4. Hogy a vámörölő malomokat a legsűrűbb időközökben vizsgáltsák meg, illetőleg személyesen is megvizsgálják.

Ezen cél biztosítása érdekében kívánatosnak tartanám, ha alispán ur által a malom ellenőrzésével külön is megbízott hatósági közegeket arra utasítaná, hogy minden hónap végén pontosan jelentsék be a járási főszolgabíró útján azt, hogy mely vámörölő malomban és mikor foganatosították a vizsgálatokat.

Értesítés.

A rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumban a tanítás — tankönyvek hiánya és egyéb gátló körülmények miatt — csak szept. 16-án kezdődik. A helybeli tanulók az értesítőben közölt időben, szept. 2-5-ig iratkozhatnak be, délelőtt 9-12-ig a polg. leányiskola épületében, a vidéki tanulók beiratása szept. 12-14-ig eszközölhető. *Loysch*, igazgató.

Felhívás. Miután az áll. polgári leányiskola második osztályába, helyszűke miatt egyelőre csak 50 növendék fog felvételt, ez okból figyelmeztetem a helybeli szülőket, hogy ezen osztályba kerülő gyermekeiket szeptember hó 2. 3. és 4. évi irassák be, nehogy a betelt létszám következtében leányaik az iskolába fel ne vétessenek. *Fábrnyé*, igazgató.

Hírek és vegyesek.

Egy látogató könyvből. A kies fekvésű murányi vár látogató könyvében olvasta egyik előfizetőnk a hozzánk beküldött következő, kedves sorokat: „Csak nagy nehézséggel jöhöttem el betegem és öregem újra ide *Keletre*. De egy ellenállhatatlan hatalomnak keze vonzott és vezetett vissza Engem a Magyar Szentföldre, ahol üdvözítő hazai levegőt szívtamok. 18. VII/18. Gr. M—y.”

Személyi hírek. *Putnoky* Móricz főispán a hét szerdáján Rimaszombathoz tartózkodott. *Lukács* Géza nyug. főispán kedden Budapestre utazott.

Dr. Sárdos Béla vm. főjegyző az elmúlt héten hivatalos ügyben több napot Rozsnyón töltött.

Geduly püspök Stockholmban. Az uppsalai egyetemen az őszi hónapokban előadások lesznek az egyház egységéről. Mint értesülünk, *Geduly* Henrik a tiszakerület evangélikus püspöke is szerepel októberben az előadók között.

Házasság. Néhai abafalvi és felsőlehotai *Abaffy* Emil cs. és kir. kamarás és neje szül. behárfalvi és monyorói *Urbán* Mária bárónő fia *Miklós*, földbirtokos, tart. cs. és kir. huszárfőhadnagy augusztus hó 22-én 10 órakor esküdték örök hűséget a korompai evang. templomban zábori *Záborszky* István és neje szül. fái *Fáy* Lenke leányának, *Sárikának*. Tanúk voltak a menyasszony részéről fái *Fáy* Viktor földbirtokos, tart. cs. és kir. huszárfőhadnagy, a vőlegény részéről behárfalvi és monyorói *Urbán* Péter báró, országgy. képviselő. A templomban a menyasszony unokabátyja, zábori *Záborszky* Miklós honvédfőhadnagyhadbíró saját szerzeményű nászindulóját játszotta orgonán. Dejeuner után a boldog fiatal pár, a vőlegény ősi birtokára, Felsőlehotára utazott.

Magyar nemesség. *Guzmann* Miksa ezredesnek, a kassai 127. tábori tüzérezred kiváló ezredparancsnokának, kinek ezredében több gömöri fiu szolgált, a király a magyar nemességet adományozta laszki-murawanei előnévvel. Ehhez a galicziai helységhez fűződnek *Guzmann* ezredes első fényes haditettei az orosz harcmezőn.

Főtörzsorvosok kinevezés. Az augusztusi katonai előléptetések alkalmával *Dr. Strössner* Béla losonci törzsorvos főtörzsorvossá neveztetett ki.

Vaskereszt. A király megengedte, hogy *Czibur* Sándor tart. főhadnagy a porosz királyi 2. oszt. vaskeresztet elfogadhasza és viselhesse.

Hadnagyi kinevezés. *Hegyessy* István nyustyai tb. főszolgabíró, aki mint zászlós orosz fogságba esett s onnan tavasszal tért vissza, 1917. november 1-i ranggal a m. kir. 5. honvédgyalogezredben népfőkelő hadnaggyá lett kinevezve.

Századosi kinevezés. *Maurer* Oszkár rozsnói tb. főszolgabíró a 16. népfőkelő parancsnokság nyilvántartásában lévő s az 5. honvédhúsárezredhez beosztott népfőkelő főhadnagy, népfőkelő századosá lett kinevezve. Ugyancsak százados lett *Szigeti* *Benedek* Gyula honvédtőhadnagy, rimaszombati tornatanár is.

Athelyezés. A földművelésügyi miniszter *Bertl* Ferencz kir. gazdasági segédfelügyelőt a szatmármegyei gazdasági felügyelőségtől a gömör-kishontvármegyei gazdasági felügyelőséghez osztotta be, aki hivatalát már el is foglalta.

Esküvő. *Thuróczy* Ferencz m. kir. honvédtőhadnagy, a 16. honvédgyalogezred gazdasági tisztje augusztus hó 25-én tartotta egybekelését a radványi állami anyakönyvvezető hivatalban *Udvardy* Lujzikával, *Udvardy* Sándor radványi postamester kedves leányával. Az egyházi esküvő augusztus hó 26-án volt megtartva a forgácsfalvai róm. kath. plébániatemplomban, ahol a *Thuróczy* család *kettős* ünnepet ült, amennyiben ugyanekkor volt az esküvője *Rimeg* Béla sziklai nagyvállalkozónak *Thuróczy* Annuska urleányával.

Katonai hírek. *Greck* Lajos rozsnói főgimn. tanár, népfőkelő hadnagy, aki nemrég tért vissza orosz hadifogságból 1917. nov. 1. ranggal népfőkelő főhadnagy lett. — *Ragályi* Ferencz 5. honv. huszárezredbeli zászlós 1917. november 1-i ranggal hadnagy lett. — *Kanák* István 25. gy. e. bel. népfőkelő tisztjelölt népfőkelő hadnagy lett. — *Adriányi* János 16. ik népfőkelő parancsnokság nyilvántartásában lévő népfőkelő állatorvos a háboru tartamára népfőkelő állatorvossá lett kinevezve. — *Gömöry* Géza 127. t. e. ezredbeli tart. hadnagy a kat. érdemkereszt 3. osztályát kapta a hadiékítményvel és a kardokkal. — *Dr. Pasteiner* Jenő egy Vörös-keresztgyuleti tábori kórházhoz beosztott népfőkelő főorvos a signum laudiseal lett kitüntetve. — *Dr. Móys* István a 39. honv. hegyitűzér osztálynál beosztott 16. honv. gy. e. bel. tart. főhadnagy — gazdasági tiszt — a koronás arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján. — *Salzer* Sámuel 46-os gépfegyverosztálybeli szakaszvezető, ki a háboru kezdete óta teljesít frontszolgálatot, jelenleg az olasz harcmezőn küzd, ahol az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve és őrmesterré léptetett elő.

Halálozások. Egy a vármegye ura családjaiban szeretve ismert uriaszony halálát hirdeti egy gyászlap, melyben mezőmadarasi *Madarassy* Iván, nejevel iglói *Szontagh* Rózsával és leányaival; mezőmadarasi *Madarassy* Gyula, Elemér és Kálmán a nagyszámu rokonság nevében is fájdalommal jelentik, hogy szerető gondos édes anyja, anyós és rokon: öz. mezőmadarasi *Madarassy* Gyuláné szül. szoboszlói és rábei *Tóth* Klementina életének 65. évében Gortva-pusztán folyó évi augusztus hó 29. éj. délután 3 órkor hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemeit Gortva-pusztán folyó évi szeptember hó 1-én délután 2 órkor fogják a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszentelni és az ottani családi sírkertben örök nyugalomra helyezni. A halál híre mély részvéteket keltett a gyászoló család nagyszámu tisztelői körében.

A régi rimaszombati életnek egyik jellegzetes és szimpatikus alakja halt meg a napokban Diószegén: *Tomcsányi* József nyug. huszárfőhadnagy 71 éves korában. Az öreg „generális” vérbeli katona volt, a régi katonatiszt-típus sok eredetiségével. Rimaszombathól egy évvel ezelőtt költözött el öcséséhez Diószegre.

Uslár-Gleichen Ottó báró sárosvármegyei földbirtokos, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag 54 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja, köztük a báró *Sardagna*, báró *Vécsei* és a vármegyénkbeli *Hámos* családok.

Műestély. A 16. ik honvédgyalogezred hadiképzésével kapcsolatban az ezred Rimaszombathoz időző tisztjei által f. hó 14-én este a Hungária szálló dísztermeiben táncmulatsággal egybekötve rendezendő műestély meghívója ezen a héten bocsátatták ki. A nagyszabásu mulatság rendezősége a siker érdekében lázasan munkálkodik s ismerve a szereplők névsorát, melyet a részletes műsorral csak jövő számunkban közölhetünk, az estély kiváló sikerét biztosítottak kell vennünk.

Az osztrák gyermekek megvendégelése. Aug. hó 27-én kedden a Serkén és Rimasimonnyiban nyaraló összes osztrák gyermekek *Dr. Krausz* Gyula rimaszombati ügyvéd serkei szőjében egyszerű uzsonnát kaptak. Hálaosan köszönték meg a gyermekek a vendégszerető ügyvédnek a vendéglátását.

Jótekonny adomány. Serke község körjegyzősége lapunk szerkesztősége czimére 4 koronát küldött a vak katonák részére. Rendeltetési helyére juttattuk.

Posta növendékek felvétele. Posta-távirda növendékekül felvétetnek négy középiskolát végzett 14-16 éves magyar honos ifjak. — Bővebb felvilágosítást nyújt a helybeli posta-távirda hivatal.

Más városból. *Az ujságot csináló mesterember naponta sok ujságot olvas végig. Hozzá tartozik a mesterségéhez, hogy belenézzen minden nyomtatott oldalba és keresse a szaladó sorok között azt, nincse valami ami bennünket is érdekel. Zörgő ujságpapíros halmoz rendetlenkedik ilyenkor — szombaton délelőtt — az asztalon, messzi és közeli városok lelke él a sok feketelő sorban és izgatottan simítja végig az ujságíró kéz a sok gyürődő papírt, amely nemsokára a papirkosár temetőjébe kerül. — Sokszor van ezekben a lapokban olyan hír is, ami ha nem is közvetlenül, de közvetve érdekelhet bennünket. Ezeket fogjuk néha kikapni és ide írni.*

*

A losonci rendőrkapitány szigorú végzést adott ki az „Éjjeli zenék adása körül észlelt szabálytalanságok megakadályozása tárgyában” s tekintettel a mind gyakoribb éjjeli zenékre, elrendelte, hogy ezentúl éjjeli zenét csak az adhat, aki ebbeli szándékát nála a hivatalos órák alatt bejelenti s a szegény alapot megillető díjat lefizeti és éjjeli zene tartására írásbeli engedélyt nyert. — Éjjeli zene, — háború — hatósági korlátozás — mintha verekednének egymással ezek a fogalmak s mintha különféle világok ütköznének össze a rendőrkapitányi hivatalos végzésben. Mintha a régi romantikus élet, a holdvilágot és nótát szerető szerelem felsírna a paragrafusok hideg kezének érintésére s mintha töprengő arcu háborus-vének a fejüket csóválják e két fogalom harmonizálására: éjjeli zene — és háború! És sajnáljuk a modern élet mázába beleteremtett szerelmes udvarlót, akinek 8-tól 12-ig, vagy délután 2-től 5-ig kell elhatároznia, hogy az éjjel nóta mellett sirja el a szívét, később nem lehet — mert vége a hivatalos órának! Istenem, ha így megy, nemsokára vége lesz a romantikus szerelem minden szépségének! — n.

Vasuti kedvezmény Kárpátgyesület tagjainak. A cs. és kir. szab. Kassaa-oderbergi vasut Budapest, 1918. augusztus 7-én a következő átiratot küldte a Magyarországi Kárpátgyesület Gömöri osztályának:

„Ezennel megengedjük, hogy a Magyarországi Kárpátgyesület Elnökségének, központjának, léceai osztályának, gölöcsvölgyi osztályának, branyiczói osztályának, kassai osztályának, keleti kárpátok osztályának, sziléziai osztályának, zólyomi osztályának, gömöri osztályának, eperjesi osztályának, aki osztályának tagjai a folyó 1918. évben kirándulásokon, ha azokon legalább öt egyestületi tag vesz részt, úgy magyar fővonalainkon, mint a kezelésünk alatt álló h. é. vasutak vonalain bármily gyors vagy személyvonattal, az I. és II. kocsi osztályban a legközelebbi alacsonyabb osztályú jeggyel, a III. ik osztályba pedig fél II. ik osztályú jeggyel utazhassanak; de csakis a 20 km. nél hosszabb távolságokban, illetőleg legalább az első távolsági forgalomban érvényes jegyek alapján.

E kedvezmény igénybevételénél kötelező jelen rendeletünk, továbbá a tagsági arcképes igazolványok és az egyesület központja, illetőleg osztálya által a résztvevőkről minden egyes kirándulás alkalmából külön-külön kiállított, aláírt és hivatalos pecsétjével ellátott jegyzék felmutatása.

A osorbatói fogaskerekű vonatra e kedvezmény nem érvényes.”

Javító vizsgák. Tegnapelőtt és tegnap tartották a helybeli főgimnáziumban a javító vizsgákat, amelyekben az egy és két tárgyból bukott tanulók megjelentek, hogy szűnidei szorgalmukról bizonyosságot tegyenek. E mellett volt még egynehány elmaradt magánvizsgás tanuló is olyanok is, akik fölvételi vizsgát tettek egyes tárgyakból.

Kifosztottak egy utikosarat. Dobos László rimaszombati lakos ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett az egri rendőrségnél, 24-én érkezett Egerbe. Kosarát Rimaszombatba adta fel a mikor megérkezve a kettős lakattal lezárt sértetlen állapotban levő utikosarat felnyitotta, megállapította, hogy 1 női ruha 900 korona értékben és 2 női bluz 200 K értékben, tehát több mint 1000 K értékű ruhaféle hiányzott belőle.

A putnoki m. kir. áll. polgári fiú és leányiskola értesítőjét közli Gilde József igazgató. Az ifju iskola most végezte második esztendőjét: a fiúiskolába 101, a leányiskolába 79 tanuló iratkozott be a 107 tett magánvizsgát. Ezek a számok a mellett bizonyítatnak, hogy erre az iskolára csakugyan szükség volt. Az iskolában, amelynek gondnoksági elnöke dr. Serényi Béla gróf v. b. t. t. földművelési miniszter; 7 tanerő működött a hitoktatókon kívül. A statisztikai táblák tájékoztatást nyújtanak az intézet állapotáról s a jövő iskolai évi figyelmeztetés s a magánvizsgálatokról szóló tájékoztatás zárja az értesítőt.

Az iskolai év kezdete. Ma van szeptember elseje, a kisebb-nagyobb tanulókra nézve kissé szomorú, de érdekes nap. Szomorú, amennyiben vége lesz a nyári aranyzabadságnak, nem lehet az időt mindig a szabadban tölteni, a nap nagy részében az iskola falai közt és otthon kell tanulni ezután, szóval az életnek komolyabb oldalát látja a fiatal lélek. De érdekes is az új iskolai év kezdete; érdekes, mert minden új és friss benne, új viszonyok, új pajtások közé kerül, új tanulnivalók, új könyvek teszik a dolgot egyidőre érdekessé, hogy később elfedje az egészét a hétköznapi szürkeség. Az iskolai év kezdetén a sok járó-kelő, beiratkozó tanuló tele van jó fölitélekkel a jövőre nézve s aki ezeket tovább is megőrzi lelkében, arra majd örvendetes lesz az iskolai év vége is.

Egy község áldozatkészsége. Forgáchfalva község szegény, de hazafias lakossága a VIII-ik hadikölcsön jegyzésénél is példaadásra méltóan teljesítette kötelességét, amennyiben az ott eszközölt jegyzések kerek 162700 koronát tesznek ki. — Ezen összegből készpénzjegyzés 46700 korona, biztosítási jegyzés pedig 116000 korona. Az eredmény ennél még sokkal fényesebb lett volna, ha nem találkoznak olyan elemek, akik a helyett, hogy a népet a hasznos és hazafias ügy támogatására buzdították volna — ellenszenvet igyekeztek az ellen a nép előtt kelteni. Az így is elért nagyon szép eredmény feltétlenül Csorbai Endre, községi jegyző fáradságot nem ismerő munkásságának érdeme. E helyen említjük meg, hogy a hadsegélyző bizottságot Csorbai Endre jegyző és Jókóvy Emil tanító az újantalfalvai körjegyzőség területére is elkísérte, ahol a két kis szegény községben Újantalfalva és Vágón 66000 korona biztosítási jegyzés lett az eredmény.

Pályázat. A rimaszombati kir. járásbírósnál betöltésre váró irnoki állásra pályázat van hirdetve. A határidő négy hét.

Nem engedélyezték a miskolczi-budapesti reggeli vonatot. Mint ismeretes, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara felterjesztéssel fordult a Máv. Igazgatóságához, hogy a Miskolczi-Budapest közt régebben közlekedő reggeli személyvonat (indul Miskolczi-ról reggel 6 óra 10 perczkor) újból járattassék. Es ügyben a kamarához a napokban érkezett le a Máv. döntése, amely közli, hogy a 409. és 410. számú, katonákat szállító vonatok forgalma időközben megszüntetett s így az a kívánság, hogy a vonatok polgári utasokat is továbbítsanak, tárgyalanná vált. Szóban levő vonatok forgalmába helyezése polgári utasok részére a Máv. fölötte nagymérvű szénhiánya miatt ezidőszert nem vehető tervbe. A kívánságot azonban nyilván tartják és azt a helyzet javulása esetén figyelembe fogják venni.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 9-én hétfőn délelőtt 10 órakor tartja rendes havi ülését.

Gyűlnek a Kultur-filélérek. A létesítendő Tompa-Kulturtársaság javára az elmúlt hetekben ismét tekintélyes adományok érkeztek be az alispáni hivatalhoz s értesülésünk szerint 3500 korona körül jár az az összeg, mely a „Gömör-Kishont” kezdeményezése folytán ezen nemes kulturrezél javára szolgál.

Aggteleki csephőbarlang képei az „Ország-Világ”-ban. Vármegyénk ezen elhagyatott természeti nevezetességét Markó Miklós hírlapíró e héten ismertette írásban és képből az „Ország-Világ” képes lapban, abból az alkalomból, hogy a Kárpát Egyesület gömői osztálya át fogja venni a barlang gondozását. Markó a barlangról négy érdekes képet közöl. Bemutatja az 1881. évi nagyszabású látogatásnak emlékére készült pompás rajzoknak felvételeit, közte az írók és művészek csoportjának disztribúcióját a barlang belsejében. Ez alkalomból történt az a mulatságos eset, hogy néhai Radvánszky Károly a szomszédos földbirtokos nagy estélyt adott a barlang látogató írók és művészek tisztelőre a sztárnyai kastélyában, melyről a „Pester Lloyd” jelenlévő tudósítói úgy számoltak be lapjukban, mintha a pompás estély a „Hotel Radvánszky”-ban folyt volna le a vendéglátó földbirtokos nagy bosszúságára.

Országos vásár. A múlt héten szerdán volt Rimaszombatban az országos vásár. Más-kor rengeteg forgalom volt ezen a napon, még az utcai közlekedés is fennakadt sok helyen, most a legforgalmasabb helyeken is jól elfértek a kecskék és a járókelők. Az árak azonban szarvasmarhában, kecskében és sertésben igen erős emelkedést mutattak. Legjobb volt még a dinnyevásár, elkeit vagy hat ragy társzeker görögdinnye s a mai fogalmakhoz mérve nem is irtózatossá árákon. Estére már elcsendesült a városban a vásári zaj.

Katonák, vigyázzatok! A legutóbbi időben számos baleset történt katonákkal a vasuton saját vigyázatlanságuk miatt. A katonák ugyanis gyakran a legkönnyelműbb módon életüket is kockáztatják csak azért, hogy a legközelebbi vonattal utazhassanak tovább; a zsufolt vonatok tetejére kuszának vagy a már robogó vonatra ugranak. A vonat tetején való utazás pedig a legnagyobb veszedelmekkel jár, mert úgy az alagutak, mint az áthidalások olyan alacsonyra vannak építve, hogy hanyatt fekvő ember számára sem marad elegendő térköz. Aki tehát a vonat tetején utazik, az holt bizonyosságra veheti, hogy már a legközelebbi alagutnál lesodródik és életével lakol. S nem borzasztó dolog e, hogy akit a fronton hónapokig, évekig megkímélt a sors, az szabadságos utján, hazavágyva, életét veszítse csak azért, mert a következő vonatot nem akarja megvárni? Pedig még a háborús korlátozások mellett is rendszerint csak pár órától, mondjuk: félnapról van szó, ha az ember beakarja várni a legközelebbi vonatot. Másrészt bajtársiasság is segíthet a dolgon. Némi jóindulat és a podgyásznak csak fél-meddig ügyes elrendezése mellett is nem egy később felszálló katonának hely lesz még szerethető. A forgalom korlátozottsága szintén a hosszú háború eikerülhetetlen következményeinek egyike, amelybe mindenkinek bele kell nyugodnia, annál inkább a katonának, aki csak a legsajátabb érdekében cselekszik, ha soha sem utazik oly vonaton, amelynek belsejében helyet nem talál.

Apolló-színház.

E héten is élénk élet volt a rimaszombati „Apolló”-ban. Szerdán az „Élet éjszakája” című gyönyörű, művészi film ment, csütörtökön sikerült bűvészestély volt, most szombaton és vasárnap „Tűnő napsugarak” címmel egy nagyhatású s a mozitechnika legesodásabb trükkjeivel teljes film kerül vászonra. Szerdán, szeptember 4-én „Embergyűlölő” című dráma megy, mely egy különöz ember komplikált lelkivilágát tárja elénk. Carl Götz játssza benne a főszerepet. Szombaton és vasárnap, szeptember 7. és 8-án a „Ghettó gyermekei” kerül elénk. Egy héber vonatkozású film ez, mely egy zsidó karriér történetét adja. A németek Hegedűse: Albert Bassermann adja benne a főszereplőt.

Vásárok szeptember hóban. Szeptember hó folyamán a vármegyénkben a következő országos vásárok lesznek: 2-án Jolsva, 5-én Kövi, 9-én Feled, 17-én Pelsőcz, 20-án Nyustya, 24-én Rozsnyó és Nagyrőcze, 30-án Rimaszécs. Havi vásárok lesznek 5-én Putnokon és 11-én Rimaszombatban.

Szerkesztői üzenet.

B. K. Súr. Megkaptuk a küldeményt rendes időben, rövid időn belül teljesen rendezve visszaküldjük.

Gläser Hugó illatszertára
Rimaszombat, Deák Ferencz utca 2-ik szám alatt, (Hungáriával szemben.)

Eredeti illatszeres díszes üvegekben és kimérve. Szájvizek, fogkefék, haj- és ruhakefék, festék és hajcsattok. — Manikür és toilette garnitúrák. — Önbortva felszerelés és kítűnő pengék — Pipere szappanok. Mosdó szivacsok. Pouderek. Készítmények. — Gummi különlegességek. — Betegápolási és háztartási cikkek. — Összes kozmetikai újdonságok nagy választékan. — Szolid és pontos kiszolgálás. — Ruhafesték minden színben kapható.

1918. évi 6691. számhoz.

Hirdetmény

makkoltatási jognak bérbeadásáról.

A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében az 1918. évi makkoltatási jog VII. csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson bérbeadatik.

A zárt írásbeli ajánlatok **1918. évi szeptember hó 16. napjának déli 12 óráig** a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be és szeptember hó 17-én délelőtt 10 órakor a kis tanácssteremben nyilvánosan bontatnak fel.

Az ajánlatok elbírálásánál azon ajánlat részesül előnyben, amely makkoltatás után a kincstári erdőgazdaság részére legtöbb darab számú feljavított és hizott zsirsertést ajánl fel átengedésre az átvételkor érvényes maximális árak megtérítése ellenében.

A makkoltatható erdőcsoportokról, általános elnevezéséről, megjelöléséről, kiterjedéséről, bérkikiáltásáról, bántatpénzéről tájékoztató adatok, árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok a beszterczebányai m. kir. erdőgazdaságnál díjtalanul szereshetők be.

Beszterczebánya, 1918. évi aug. hó 25-én.

M. kir. Erdőigazgatóság.

Feltétlenül nagy jártassággal bíró magyar gyors- és gépiró leány
azonnal alkalmazást nyer
a Rimaszombati Konzervgyár R.-T.-nál.

Árverési hirdetmény.

Nemesmartonfala közbirtokosságának a **korcsmahelyisége** melléképületekkel, nagy kerttel, utána járó 1 vékás kukorica-földdel **október hó 1-étől haszonbérbe kiadó.**

Szeptember 10-én d. u. 2 órakor Jéney Dénes elnöknel árverés útján kiadatik.

Eladó kerekés kút
Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2-3

Ajánlkozás.

Tisztelettel értesitem a nagyjérdemű közönséget, hogy mindenféle új

ácsmunkálatokat, valamint javításokat is mérsékelt árban — pontosan és kifogástalanul elkészítve, úgy vidéken mint helyben — felvállalok.

Szolgálatkészségemet tisztelettel felajánlva, a n. é. közönség szives pártfogását kéri

JÁVORSZKY JÓZSEF ács-iparos,
Rimaszombat, Tompa-utca 32. sz.

Czipőfelsőrészeket készít

legdivatosabb szabás szerint és legolcsóbb árban:
Nagy Emil, Szijjártó-u. 44. sz. alatt.

Hirdetmény.

**A Kisbirtokosok Országos Föld-
hitelintézete**

f. évi szeptember hó 17-én délután
5 órakor

rendkívüli közgyűlést

tart Budapest, - az - intézet - saját - házában, V.
Géza utca 2. szám alatt.

Napirend:

1. Az alapszabályok módosítása.
2. Elnök, alelnök, igazgatósági és felügyelő-
bizottsági tagok választása.
3. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. §-a értelmében törvényhatóságoként választott meghatalmazottjaik által képviselhetik, a záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500.000 K-ja után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből.

Felhívtnak ennél fogva Gömörmegye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendkívüli közgyűlésen képviselteni óhajtják, az általuk összesen felvett 718950 koronányi záloglevélkölcsön után 1 képviselő megválasztása céljából **1918. évi szeptember 4-ik napjának délelőtt 11 óráján** Dr. Bakcsay Dezső rimaszombati ügyvéd irodájában tartandó **választógyűlésen** megjelenni a részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyvüket magukkal hozni sziveskedjenek.

**Kisbirtokosok Országos
Földhitelintézete.**

Kertész, ki a zöldség termesztést és a gyű-
mölcs-fák gondozását is alaposan érti,
alkalmazást nyer. Bizonyítványok be-
dandók, vagy szemé-
lyesen jelentkezni lehet: **Fáy Arpádnál**
Giczen, Gömörmegye. 2-3

Kétkerekű kézi talyiga

vastengelyvel, minden részén erősen vasalt, ba-
lul körüldekkázott, könnyű járatu, a legjobb
állapotban **eladó Tempa-u. 10. sz. alatt.**

Kefegyökereit, lószórt, sertét legmagasabb árban veszünk.

Czirokseprőt

ajánlunk (kötelezettség nélkül) legjobb minőségben legkevesebb 10 db. vételnél:

1. sz. 2 varrásu	4'80 K.
2. " 3 " "	5'60 "
3. " 3 " "	6'40 "
4. " 4 " "	7'20 "
5. " 4 " "	8'— "
Fényezett nyéllel	8'60 "
Ruhaseprőt (3 varrásos)	4'80 "

Surolókefét

czirokból				prima gyökérből			
piskóta forma	1. sz.	K.	2'—	piskóta forma	1. sz.	K.	6'50
"	2. "	"	2'40	"	2. "	"	8'50
"	3. "	"	2'80	"	3. "	"	9'50
egyenes	4. "	"	2'80	egyenes	4. "	"	10'—
"	5. "	"	3'—	"	5. "	"	10'50

Balassagyarmati

Czirokseprő, ecset, Kefe- és Faárugyár R.-T.

Ugyanott gyakorlott kefekötő munkások felvétetnek.

Meghívó.

A Putnok és Vidéke Bortermelőinek Szövetsége Részv.-társaság I. évi rendes közgyűlését

1918. évi szeptember hó 18-án délután 3 órakor a Putnoki Takarékpénztár R.-t. helyiségében fogja meg-
tartani, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, az 1917—18. évi nyereség felosztása s a felmentvény megadása iránti határozathozatal. — 2. Esetleges indítványok.

Putnok, 1918. augusztus 28. án.

Az igazgatóság.

Megjegyzés: A mérleg, valamint az erre vonatkozó összes mellékletek a Putnoki Takarékpénztár Részvénytársaság helyiségében az üzleti órák alatt t. részvényeseink által megtekinthetők.

Tartozik. Putnok és Vidéke Bortermelőinek Szövetsége R.-t. Putnok, Mérleg-számlája 1918. június 30. Követel.

Aktívák			Passzívák		
	Korona	fillér		Korona	fillér
Pénztár	309956	60	Részvénytőke	300000	—
Áruk	2374	50	Átmeneti tételek	920	64
Felszerelések	5015	85	Tiszta nyereség	34889	03
Ingatlan	18000	—			
Adósok	462	72			
Összesen:	335809	67	Összesen:	335809	67

Tartozik. Putnok és Vidéke Bortermelőinek Szövetsége R.-t. Putnok, Veszteség-Nyereség számlája 1918. június 30. Követel.

Veszteség			Nyereség		
	Korona	fillér		Korona	fillér
Üzleti költségek:			Árkülönbözetek, kamatok stb.	50340	36
Fuvarok, napszámok, könyvek, nyomtatványok, hirdetmények, portók, postaköltségek stb.	15451	33			
Tiszta nyereség mint egyenleg...	34889	03			
Összesen:	50340	36	Összesen:	50340	36

Putnok, 1918. június 30.

A könyvelésért: Steiner Lajos.

Szent-Ivány József, elnök. Gy. Farkas Gyula, igazgató. Hünsch Ede, ig. tag. Keresztessy József, ig. tag. Pájer János, ig. tag. Szófia Jenő, ig. tag.
Dr. Urszinyi Gyula, ig. tag. Tornay János, ig. tag. Walther Gyula, ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Putnok, 1918. augusztus 28.

Friedl György, f. b. elnök. Linner János, f. b. tag. Mersits Lajos, f. b. tag. Simon József, f. b. tag. Szmik László, f. b. tag.

Rimaszombat, 1918. Nyomatott id. **Rábel Miklós Fia** könyvnyomdájában.